ప్రసారం మరియు పంపిణీ చేయబడిన శుక్రవార ప్రసంగం (ఖుత్బా)

తేదీ: 3 సఫర్ 1448 హిజ్రీ / 17 జూలై 2026 ఈసవీ (క్రీ.శ.) కి సమానం

దుబారా ఖర్చు దుఃఖానికి చేటు

అల్-హమ్దు లిల్లాహి రబ్బిల్-ఆలమీన్, అమర బిల్-అద్లి, వ అస్నా అలల్-ముఅతదిలీన్, వ నహా అనిస్-సరఫి వ జమ్మల్-ముబజ్జిరీన్, వ జఅలహుమ్ ఇఖ్వానష్-షయాతీన్. వ అష్హదు అన్ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు వహ్దహూ లా షరీక లహ్, అల్-ఖాయిలు ఫీ కితాబిహిల్-ముబీన్: {వ లా తుస్రిఫూ ఇన్నహూ లా యుహిబ్బుల్-ముస్రిఫీన్} [అల్-అఅ్రాఫ్: 31], వ అష్హదు అన్న నబియ్యనా ముహమ్మదన్ అబ్దుహూ వ రసూలుహుల్-అమీన్, వ సఫ్వతుల్-అంబియాఇ వల్-ముర్సలీన్, సల్లల్లాహు అలయ్హి వ అలా ఆలిహిల్- ముతహ్హరీన్, వ సహ్బిహిల్-మయామీన్, వ అలా మన్ తబిఅహుమ్ బి-ఇహ్సానిన్, వ సల్లమ తస్లీమన్ కసీరన్ ఇలా యౌమిద్-దీన్.

అల్లాహ్ దాసులారా! నేను మీకు మరియు నా స్వయానికి అల్లాహ్ యెడల భయభక్తులు (తఖ్వా) కలిగి ఉండాలని వసియత్ (హితబోధ) చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే తఖ్వా అనేది సాఫల్యానికి మార్గం, మరియు సచ్ఛీలతకు, సంస్కరణకు రాచబాట. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

{يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ} [الحشر: 18].

విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ కు భయపడండి. ప్రతి మనిషీ రేపటి కోసం తాను ఏం సంపాదించి సిద్ధపరచు కున్నాడో యోచించాలి. (కనుక) అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసే పనులన్నింటినీ చక్కగా ఎరిగినవాడు." [అల్-హష్ర్: 18]

ఓ ముస్లిం సమాజమా!

నిశ్చయంగా, మీ గొప్ప ధర్మం ఇస్లాం అసహ్యకరమైన దుబారా ఖర్చు మరియు ప్రాణాంతకమైన పిసినారితనం మధ్య ఒక అద్భుతమైన మధ్యేమార్గాన్ని (సమతుల్యతను) కలిగి ఉంది. ఇది ప్రతి విషయంలోనూ సమతౌల్యాన్ని పాటించమని పిలుపునిచ్చింది మరియు ప్రతి పనిలోనూ మధ్యేమార్గాన్ని కలిగి ఉండమని ప్రోత్సహించింది; ఇందులో అతిగా వెళ్ళడం లేదు, అలాగని నిర్లక్ష్యం వహించడమూ లేదు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

{ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا} [الإسراء: ٢٩]،

మీరు మీచేతిని (ఏమాత్రం దానం చేయకుండా) మెడకేసి కట్టి ఉంచకండి. అలాగే దాన్ని పూర్తిగా తెరచి ఉంచడం కూడా సరికాదు. అలాచేస్తే మీరు నిందితులయి, నిస్సహాయులై పోతారు.(బనీ_ఇస్రాయీల్: 29)

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అమర్ (రజియల్లాహు అన్హుమా) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:

»كُلُوا، وَاشْرَبُوا، وَتَصَدَّقُوا، وَالْبَسُوا، مَا لَمْ يُخَالِطْهُ إِسْرَافٌ أَوْ مَخِيلَةٌ« [أَخْرَجَهُ ابْنُ مَاجَهْ، وَحَسَّنَهُ الْأَلْبَانِيُّ]،

"మీరు తినండి, త్రాగండి, దానం చేయండి మరియు ధరించండి; అయితే అందులో దుబారా (వృధా) మరియు గర్వం (అహంకారం) కలవనంతవరకు." [ఇబ్న్ మాజా ఉల్లేఖించారు, అల్బానీ దీనిని హసన్ అన్నారు]

దుబారా యొక్క హద్దు గురించి ఇమామ్ ఇబ్న్ అల్-ఖయ్యిమ్ (రహిమహుల్లాహ్) ఇలా అన్నారు:

(దీనంతటికీ కొలమానం 'సమన్యాయం' (అద్ల్). అదేమిటంటే – అతిశయం మరియు నిర్లక్ష్యం అనే రెండు చివరల మధ్య ఉన్న మధ్యేమార్గాన్ని అవలంబించడం. దీనిపైనే ఇహలోక మరియు పరలోక ప్రయోజనాలు ఆధారపడి ఉన్నాయి).

దుబారా (అతిగా ఖర్చు చేయడం) అనేది సమాజాలను నాశనం చేసే ఒక వ్యాధి. ఇది సంపదలను, వనరులను వృధా చేస్తుంది, మరియు ఆపదలను, శిక్షలను కొనితెస్తుంది. ఇది మార్గభ్రష్టత శాఖలలో ఒకటి. దుబారా చేసేవారికి మీద మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ ఆగ్రహం ఉంటుందని హెచ్చరించబడింది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

{وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ} [غافر: 43].

"మరియు నిశ్చయంగా, పరిధి దాటినవారు (దుబారా చేసేవారు) నరకాగ్ని వాసులు." [గాఫిర్: 43]

అల్లాహ్ దాసులారా!

నిశ్చయంగా, మన దైనందిన జీవితంలో దుబారా (వృధా చేయడం) మరియు వనరులను పాడుచేయడం అనేది రకరకాల రూపాల్లోనూ, వివేకం మరియు బుద్ధి కలిగినవారు తిరస్కరించే అనేక విధివిధానాల్లోనూ కనిపిస్తుంది. ఈ రూపాలలో అత్యంత ప్రముఖమైనవి:

1. ఆహార పానీయాలలో దుబారా చేయడం:

ముఖ్యంగా విందులు మరియు శుభకార్యాల సందర్భాలలో ఇది ఎక్కువగా జరుగుతుంది. ఆహారం మరియు పానీయం అనేవి శరీరానికి శక్తినిచ్చే వనరులు. అయితే, అవి అవసరానికి మించిపోతే, అవే అనారోగ్యాలకు మరియు రోగాలకు కారణమవుతాయి. దీనివల్ల మనిషి బద్ధకానికి, అజీర్ణానికి (గ్యాస్ట్రిక్ సమస్యలు) మరియు రకరకాల వ్యాధులకు గురవుతాడు. హజ్రత్ మిఖ్దామ్ బిన్ మఅదీ కరిబ్ (రజియల్లాహు అన్హు) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, వారు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఇలా అనగా విన్నారు:

»مَا مَلأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلاَتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ، فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ، وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ، وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ«. [أَخْرَجَهُ التِّرْمِذِيُّ، وَصَحَّحَهُ الْأَلْبَانِيُّ].

"మనిషి తన కడుపు కన్నా చెడ్డ పాత్రను దేనినీ నింపడు. ఆదమ్ కుమారునికి (మనిషికి) తన వెన్నుముకను నిటారుగా ఉంచడానికి కొన్ని ముద్దలు చాలు. ఒకవేళ తప్పనిసరై ఎక్కువ తినాల్సి వస్తే, తన కడుపులో మూడో వంతు ఆహారానికి, మూడో వంతు పానీయానికి, మరియు మిగిలిన మూడో వంతు శ్వాస కొరకు (ఖాళీగా) ఉంచుకోవాలి." [తిర్మిజీ ఉల్లేఖించారు, అల్బానీ దీనిని సహీహ్ అన్నారు].

2. వస్త్రాలంకరణలో దుబారా:

దుబారా యొక్క మరో రూపం ఏమిటంటే – కేవలం ఆడంబరాలు, ప్రదర్శనలు మరియు ఇతరులను గుడ్డిగా అనుకరించడం కోసం, అలాగే అవసరం లేకపోయినా కొనాలనే వ్యామోహానికి లోనై, బీరువాలను అత్యంత ఖరీదైన, విలాసవంతమైన బట్టలతో నింపేయడం. ఈ దుబారా అనేది జనుల విందులలో, వారి మహిళల సమావేశాలలో మరియు వివాహ వేడుకలలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. విపరీతమైన ఖర్చులు, అత్యంత ఖరీదైన దుస్తులు... వీటిని బహుశా జీవితంలో ఒక్కసారి మాత్రమే ధరిస్తారు. ఇది హద్దులు దాటిన దుబారా, అల్లాహ్ ఎటువంటి అనుమతి ఇవ్వని ఆడంబరాల ప్రదర్శన మాత్రమే.

3. నిరుపయోగమైన వాటిపై సంపదను వృధా చేయడం:

మరో రూపం ఏమిటంటే – ఎలాంటి ప్రయోజనం లేని చిన్నపాటి విషయాలు మరియు విలాసాల నుండి మొదలుకొని, చివరకు వినాశకరమైన మరియు నిషేధించబడిన (హరామ్) పనుల వరకు ధనాన్ని తగలేయడంలో మునిగిపోవడం. దుబారా గురించి ఇమామ్ మాలిక్ (రహిమహుల్లాహ్) ఇలా అన్నారు:

(أَخْذُ الْمَالِ مِنْ حَقِّهِ، وَوَضْعُهُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ)،

(సంపదను ధర్మబద్ధమైన మార్గం నుండి గ్రహించి, దానిని అధర్మమైన, సరికాని మార్గంలో ఖర్చు చేయడమే దుబారా).

ఏ క్షణంలోనైతే ఒక ముస్లింపై వస్తువులను కొనాలనే అదుపులేని కోరిక (షాపింగ్ వ్యామోహం) ప్రాబల్యం వహించి, తన మనోవాంఛలపై నియంత్రణ కోల్పోతాడో, అది అతనిని మరియు అతని కుటుంబ సభ్యులను తీవ్ర ఇబ్బందుల్లోకి మరియు కష్టాల్లోకి నెట్టివేస్తుంది. అంతేకాకుండా, అతనిపై అప్పుల భారం పడేలా చేస్తుంది. ఆ అప్పులు అతని జీవిత ప్రశాంతతను దూరం చేసి, ఆ అప్పులను ఎలా తీర్చాలో మరియు ఆ బాధల నుండి ఎలా బయటపడాలో తెలియక ఎల్లప్పుడూ ఆందోళన చెందేలా చేస్తాయి.

4. నీరు, విద్యుత్తు మరియు ఆధునిక కమ్యూనికేషన్ల వినియోగంలో దుబారా:

దుబారా మరియు వృధా చేయడంలోని మరో రూపం ఏమిటంటే – నీరు, విద్యుత్తు (కరెంట్) మరియు ఆధునిక సమాచార సాధనాల (మొబైల్స్, ఇంటర్నెట్ మొదలైనవి) వినియోగంలో సహేతుకమైన పరిమితిని దాటిపోవడం. ఇండ్లలోనూ, ప్రభుత్వ వసతులలోనూ (పబ్లిక్ పార్కులు మొదలైనవి) మరియు వివిధ సంస్థలలోనూ వీటి వినియోగంలో దుబారా స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. కార్లను కడగడానికి అమితంగా నీటిని వాడటం, తోటలకు మరియు పంటలకు అవసరానికి మించి నీరు పెట్టడం, మరియు పైపుల నుండి నీటి లీకేజీలను నిర్లక్ష్యం చేయడం వంటివి ఈ సమస్య తీవ్రతపై ప్రజలకు సరైన అవగాహన లేదని సూచిస్తున్నాయి.

అలాగే పగటిపూట కూడా లైట్లు వెలిగించి ఉంచడం మరియు విద్యుత్ ఉపకరణాలను (ఏసీ, ఫ్యాన్లు మొదలైనవి) దుర్వినియోగం చేయడం వల్ల సమాజం అనవసరమైన ఇబ్బందుల్లోకి, కష్టాల్లోకి నెట్టబడుతుంది. ఒకవేళ ప్రజలు తమ ప్రవర్తనను సరిదిద్దుకుని, తమ అవసరాలను సరిగ్గా అంచనా వేసుకుంటే ఈ ఇబ్బందులన్నీ తప్పుతాయి.

అల్లాహ్ దాసులారా!

ఈ విషయంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వారి మార్గదర్శకత్వాన్ని ఒకసారి గమనించండి. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) కాలంలో మదీనా నగరం పుష్కలమైన నీటి వనరులు, పంటలు మరియు తోటలను కలిగి ఉండేది. అయినప్పటికీ, ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) కేవలం ఒక

'సాఅ్' (దాదాపు 2.5 నుండి 3 లీటర్లు) నీటితో స్నానం చేసేవారు, మరియు ఒక 'ముద్' (దాదాపు అర లీటరు లేదా 600 మి.లీ) నీటితో మాత్రమే వుజూ (ప్రార్థనకు ముందు చేసుకునే శుద్ధి) చేసుకునేవారు.

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అమర్ (రజియల్లాహు అన్హుమా) ఉల్లేఖనం ప్రకారం:

"ఒక గిరిజన అరబ్బు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) వద్దకు వచ్చి వుజూ గురించి అడిగాడు. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అతనికి ప్రతి అవయవాన్ని మూడు మూడు సార్లు కడిగి చూపించారు. ఆ తర్వాత ఇలా సెలవిచ్చారు:

»هَذَا الْوُضُوءُ، فَمَنْ زَادَ عَلَى هَذَا فَقَدْ أَسَاءَ، أَوْ تَعَدَّى، أَوْ ظَلَمَ« [أَخْرَجَهُ ابْنُ مَاجَهْ، وَحَسَّنَهُ الْأَلْبَانِيُّ]،

'వుజూ చేసుకునే విధానం ఇది. దీనికంటే ఎవరైనా ఎక్కువ చేస్తే, వారు చెడు చేసినట్లే, హద్దు మీరినట్లే మరియు అన్యాయం చేసినట్లే'." [ఇబ్న్ మాజా ఉల్లేఖించారు, అల్బానీ దీనిని హసన్ అన్నారు].

ఆరాధన (ఇబాదత్) లాంటి పవిత్రమైన విషయంలోనే ప్రవక్త వారి మార్గదర్శకత్వం ఈ విధంగా ఉంటే, ఇక ఆరాధన కాని మిగతా దైనందిన పనుల విషయంలో మనం ఎంత జాగ్రత్తగా ఉండాలో ఆలోచించండి!

సోదరులారా!

నిశ్చయంగా, నీరు మరియు విద్యుత్తును పొదుపుగా వాడుకోవడం అనేది ఒక ధార్మిక మరియు నైతిక బాధ్యత. నీరు అనేది అల్లాహ్ ప్రసాదం. దాన్ని మనం తాగుతాము, దానితో మన శరీరాన్ని శుద్ధి చేసుకుంటాము, మరియు పంటలకు, పశువులకు నీరు పెడతాము. ఒక వ్యక్తి ప్రవహించే నది ఒడ్డున ఉన్నప్పటికీ, నీటిని దుబారా చేయడాన్ని ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) నిషేధించారు. కాబట్టి అవసరం లేనప్పుడు కొళాయిలను మూసివేయండి, లీకేజీలను సరిచేయండి, మరియు వుజూ లేదా స్నానం చేసేటప్పుడు నీటిని వృధా చేయకండి.

విద్యుత్తు (కరెంట్):

ఇది మన జీవితాలను ప్రకాశింపజేసిన ఒక గొప్ప అల్లాహ్ వరం. కాబట్టి గదుల నుండి బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు లైట్లు మరియు ఇతర విద్యుత్ ఉపకరణాలను (ఫ్యాన్లు, ఏసీలు మొదలైనవి) ఆపివేయడం (స్విచ్ ఆఫ్ చేయడం) అలవాటు చేసుకోండి. తక్కువ విద్యుత్తును వినియోగించే ఎల్.ఈ.డి (LED) బల్బులను వాడండి మరియు గదులను అవసరానికి మించి చల్లబరచడం చేయకండి.

ఇలా చేయడం వల్ల సంపద ఆదా అవుతుంది, మీ ఇంటి బడ్జెట్‌కు ఊరట లభిస్తుంది, దేశంపై ఆర్థిక భారం తగ్గుతుంది, మరియు ఈ గొప్ప అల్లాహ్ వరం మన వద్ద కలకాలం నిలిచి ఉండేలా అల్లాహ్ అనుగ్రహిస్తాడు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

{وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا } [الفرقان: 67].

వారు తమ సంపద వినియోగిస్తున్నప్పుడు దుబారా ఖర్చుచేయరు; ఇటు పిసినారి తనం కూడా వహించరు. వారి ఖర్చు ఆ రెండు అతిచర్యలకు మధ్యస్తంగా ఉంటుంది. [అల్-పుర్కాన్: 67]

మహోత్కృడైన అల్లాహ్ ఈ గొప్ప ఖురాన్ ద్వారా నన్ను మరియు మిమ్మల్ని ఆశీర్వదించు గాక! మరియు ఇందులోని ఆయత్‌లు, జ్ఞానోపదేశాల ద్వారా నాకు, మీకు ప్రయోజనం చేకూర్చు గాక! నా ఈ మాటలు ముగిస్తూ, నేను నా కొరకు మరియు మీ కొరకు ప్రతి పాపం నుండి అల్లాహ్ యొక్క క్షమాపణను వేడుకుంటున్నాను. ఆయన వద్దకే పశ్చాత్తాపపడుతున్నాను. కాబట్టి మీరందరూ కూడా ఆయనతో క్షమాపణ కోరండి, ఆయన వైపునకే మరలండి. నిశ్చయంగా, ఆయన అత్యంత క్షమాశీలుడు, అమిత దయామయుడు.

రెండవ ప్రసంగం

సమస్త ప్రశంసలు అల్లాహ్‌కే చెల్లుతాయి. అల్లాహ్ తప్ప మరెవరు నిజ ఆరాధ్యుడు లేరని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను. మరియు నిశ్చయంగా మన ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) అల్లాహ్ యొక్క దాసుడు, ప్రవక్త మరియు ఎన్నుకోబడినవారని సాక్ష్యమిస్తున్నాను. అల్లాహ్ యొక్క కారుణ్యం, శాంతి ప్రవక్తపై, వారి కుటుంబంపై, వారి సహచరులపై మరియు వారిని అనుసరించే వారందరిపై వర్షించుగాక.

ఆ తర్వాత:

విశ్వాస సోదరులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడండి (తఖ్వా కలిగి ఉండండి), సజ్జనులుగా మరియు పరోపకారులుగా జీవించండి. దుబారా మరియు హద్దులు మీరే మార్గాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే దాని అంతిమ ఫలితం కేవలం పరాజయం మరియు నష్టమే. అల్లాహ్ సుబహానహు వతఆలా సెలవిచ్చాడు:

{يَاعِبَادِ فَاتَّقُونِ} [الزمر: 16].

"ఓ నా దాసులారా! నాకే భయపడండి." [అజ్-జుమర్: 16]

చిత్తశుద్ధి పరులయిన మహామహులెందరో నిర్మించి, సుసంపన్నం చేసిన ఎన్నో సమాజాల గురించి చరిత్ర మనకు ఎన్నో కథలు చెప్పింది కదా? వారు వాటిని తగిన వసతులతో అలంకరించారు, వాటి చుట్టూ వ్యవసాయ క్షేత్రాలు, కర్మాగారాలు, ఆస్తులు మరియు వ్యాపారాలను స్థాపించారు. అయితే ఆ తర్వాత వచ్చిన తరాల వారు దుబారా మరియు విలాసాలకు బానిసలయ్యారు. వారు తమ అదుపులేని కోరికలకు కళ్లెం వదిలేశారు. చివరకు తమ పూర్వీకులు తమకు వారసత్వంగా వదిలిపెట్టిన వాటన్నింటినీ నాశనం చేసుకున్నారు. దాంతో ఆ సమాజాలు కుప్పకూలిపోయాయి, వారి సంతతి వారు కటిక పేదరికాన్ని, కష్టాల కడగండ్లను అనుభవించవలసి వచ్చింది.

ఉదాహరణకు, స్పెయిన్ పాలకుడైన అల్-ముఅత్తమిద్ బిన్ అబ్బాద్ విలాసవంతమైన జీవితాన్ని గడిపాడు. అతను భోగభాగ్యాలలో మునిగిపోయి, చివరకు అహంకారానికి మరియు హద్దులు లేని దుబారాకు లోనయ్యాడు. ఒకరోజు అతని భార్య తన కోట వెలుపల పేద మహిళలు బురదలో నడుస్తూ నీరు అమ్ముకోవడం చూసింది. దాంతో ఆమెకు మరియు ఆమె కుమార్తెలకు కూడా ఆ పేద మహిళల లాగే బురదలో కాళ్లతో తొక్కుతూ నడవాలని కోరిక కలిగింది. అల్-ముఅత్తమిద్ ఆమె కోరికను తీర్చాడు, కానీ ఒక వింత పద్ధతిలో!

అతను కస్తూరి (మిస్క్), అంబర్ మరియు కర్పూరాన్ని తెప్పించి, వాటిని పన్నీరుతో కలిపాడు. అది బురద రంగులోకి రావడానికి కొద్దిగా కుంకుమపువ్వును చేర్చాడు. ఆ సుగంధ బురదను తన కోట ప్రాంగణంలో పోయించాడు; తద్వారా అతని భార్య, కుమార్తెలు అందులో నడిచి ఆనందించడానికి!

ఐశ్వర్యం మరియు జీవన సదుపాయాలు పుష్కలంగా లభించిన వారికి ఒక గుణపాఠంగా ఉండటం కోసమే చరిత్ర ఈ హద్దులు లేని ఆడంబరం మరియు దుబారా యొక్క రూపాన్ని నమోదు చేసింది. ఆ తర్వాత, అల్-ముఅత్తమిద్ రాజ్యం కుప్పకూలిపోయింది. అతను స్పెయిన్ నుండి వెలివేయబడ్డాడు. మొరాకోలోని 'అఘ్మాత్' అనే ప్రదేశంలో బందీగా మారిన తర్వాత అతని సంపద అంతా జప్తు చేయబడింది. ఒక పండుగ రోజున, అతని కుమార్తెలు చిరిగిన, పాత బట్టలు ధరించి అతనిని చూడటానికి వచ్చారు. తన స్థితిని, తన కుటుంబ మరియు కుమార్తెల దుస్థితిని చూసి అతని హృదయం ద్రవించిపోయింది. అప్పుడు అతను తనను తాను ఉద్దేశించి ఈ క్రింది కవితను ఆలపించాడు:

فِيمَا مَضَى كُنْتَ بِالْأَعْيَادِ مَسْرُورًا   فَسَاءَكَ الْعِيدُ فِي أَغْمَاتَ مَأْسُورًا
تَرَى بَنَاتِكَ فِي الْأَطْمَارِ جَائِعَـــــةً   يَـغْزِلْنَ لِلنَّاسِ مَا يَمْلِكْنَ قِطْمِيرًا

يَطَأْنَ فِي الطِّينِ وَالْأَقْدَامُ حَافِيَةٌ   كَأَنَّهَا لَمْ تَطَأْ مِسْكًا وَكَافُورًا

مَنْ بَاتَ بَعْدَكَ فِي مُلْكٍ يُسَرُّ بِهِ   فَإِنَّمَا بَاتَ بِالْأَحْلَامِ مَغْرُورًا

ఒకప్పుడు పండుగ వస్తే నువ్వు ఎంతో సంతోషంగా పండగ చేసుకునేవాడివి,

కానీ ఈరోజు జైలులో ఖైదీగా ఉన్న నీకు, ఈ పండుగ ఎంతో బాధను మిగిల్చింది.

చిరిగిన బట్టలు వేసుకుని ఆకలితో ఉన్న నీ కూతుళ్లను చూడు,

పొట్టకూటి కోసం వాళ్లు ఈరోజు ఇతరుల ఇళ్లలో బట్టలు నేస్తూ కూలి పని చేస్తున్నారు.

ఒకప్పుడు పన్నీరు, కస్తూరి కలిపిన సుగంధ బురదలో ఆడిన ఆ పాదాలు,

ఈరోజు ఒట్టి కాళ్లతో రోడ్డు పక్కన వొట్టి మట్టి బురదలో నడుస్తున్నాయి.

నీ ఈ పతనం చూసిన తర్వాత కూడా, ఎవడైనా తన సిరిసంపదలను చూసి గర్వపడుతుంటే...

వాడు కేవలం కలలో బతుకుతూ తనను తాను మోసం చేసుకుంటున్నట్టే! ఓ అల్లాహ్! మమ్మల్ని

దుబారా మరియు వృధా చేయడం నుండి రక్షించు. మా అవయవాలను, మా సంపదలను నష్టాల నుండి మరియు లోపాల నుండి కాపాడు. నీ అనుగ్రహాలను మాపై ఎల్లప్పుడూ కురిపించు, నీ ఆగ్రహం మరియు శిక్షల నుండి మమ్మల్ని కాపాడు, ఓ విశ్వ ప్రభువా!

ఓ అల్లాహ్! ముస్లిం పురుషులను మరియు ముస్లిం స్త్రీలను, వారిలో బ్రతికి ఉన్నవారిని మరియు మరణించిన వారిని క్షమించు. ఓ మా రక్షకుడా! మా నుండి ఆపదలను, మహమ్మారి రోగాలను, కష్టాలను మరియు బాధలను తొలగించు. మాపై నీ అనుగ్రహాలను ఎల్లప్పుడూ ఉంచు, మా నుండి విపత్తులను దూరం చేయి. మా ఆత్మలను పరిశుద్ధం చేయి, ఆత్మలను పరిశుద్ధం చేసేవారిలో నీవే సర్వోత్తముడవు. ఓ మా ప్రభువా! మాకు ఇహలోకంలోనూ మేలును ప్రసాదించు, పరలోకంలోనూ మేలును ప్రసాదించు మరియు మమ్మల్ని నరకాగ్ని శిక్ష నుండి కాపాడు.ఓ అల్లాహ్! మా పాలకుడిని (అమీర్) మరియు అతని యువరాజును (వలీ అహద్) నీవు ఇష్టపడే మరియు తృప్తిపడే పనుల వైపునకు నడిపించు. వారిని సచ్ఛీలత మరియు భయభక్తుల మార్గంలో నడిపించు. ఈ దేశాన్ని ప్రశాంతంగా, సురక్షితంగా, సుసంపన్నంగా ఉంచు మరియు మిగతా ముస్లిం దేశాలన్నింటినీ కూడా అదేవిధంగా కాపాడు.